

raó sostinguda per aquells que no tenien manera de fugir-ne: el servei obligatori. En cas de que s'hagués trencat la neutra itat veient-se Espanya obligada a entrar en la lluita europea, els nostres petits burgesos n'haurien protestat, com ho han fet are, però a la seva protesta hi haurien acompanyat els trescents duros en que compraven la vida d'un fill del treball, del etern caigut, del que reb sempre: del poble.

Per aixó la opinió neutralista d'Espanya era tan extensa; are en havent acabat la guerra sortiran molts héroes, molts patriotes i quan es vegi que alló de la indemnisió dels barcos ensorrats per submarins alemanys no té cap efecte, renegaran d'aquella neutralitat sostinguda a tota costa. Aixó serà l'*inri* que les classes conservadores i reaccionaries d'Espanya podran clavar sobre la creu en que nua i escarnida ensenya ses desgracies aquesta desvalguda nació.

E. BLANCH.

De la llengua Catalana

Jo tant sols conec de la llengua catalana lo purament precís per a admirar les obres dels vostres grans escriptors i poetes, i per a inclinar-me respetuós al devant de la vostra admirable historia, que brilla com astre de llum entre les ombres darres de la Edat mitjana.

La literatura en general, la poesia en particular, i l'art tot, es troben animats per esperits de llibertat tan ample, que no hi ha manera d'empresonar-lo a dintre els motllos d'una sola llengua, d'un sol territori, d'una reconada de mar, d'unes quantes montanyes o d'una sola clapa de sol.

Tot ser noble i pur que en la vida universal pot viure, té dret a viure. I essent aixís que la literatura catalana té vida propia, i té mestres insignes, i hi ha qui sent amb ella i amb ella pensa, sa força artística és son dret; i no hi ha que negar-li ni cel a on es mire, ni sol amb que s'il·lumine i s'encenga, ni aplaudiment just, honrat i carinyós amb que s'enlaire.

Qui nega la varietat quan és espontanea, vigorosa i productora, nega la mateixa vida.

Qui per violencies i no per atracció i armonía cerca la unitat artificiosa i imposada, proclama sense saber'ho la mort mateixa.

El primer cop que vaig pujar al Tibidabo, vaig admirar el pla hermosíssim a on s'aixeca Barcelona. Per a abarcar totes vostres glories en un sol horitzó sensible i quan més amunt s'hauria de pujar!

¿A quanta altura hi hauria que enlairar-se per a que capiguessen sota la vista les terres a on la vostra energia i el vostre génit han arribat?

JOSEP ECHEGARAY.

Fragment d'un discurs llegit en catalá en els Jocs Florals de Barcelona de 1896.